

ONA TILI FANIDAN O'QUVCHILARNING SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

Boynazarova Nilufar Tilovmurot qizi

Termiz davlat pedagogika instituti
Boshlang'ich ta'lim kafedrası o'qituvchisi
boynazarovanilufar71@gmail.com

Lobar Avazova

Termiz davlat pedagogika institute
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi
4-bosqich talabasi
avazovalobar051@gmail.com

Annotatsiya; Mazkur maqolada ona tili ta'limida o'quvchilarning savodxonligini oshirishda zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati yoritilgan. Unda interaktiv metodlar, raqamli platformalar, multimediya vositalari hamda onlayn ta'lim resurslarining o'quvchilarning yozma va og'zaki nutqini rivojlantirishdagi o'rni tahlil etilgan. Shuningdek, dars jarayonida AKT vositalaridan samarali foydalanish orqali o'quvchilarda mustaqil fikrlash, so'z boyligini kengaytirish, imlo va uslubiy xatolarga yo'l qo'ymaslik ko'nikmalarini shakllantirishning usullari ko'rsatib berilgan. Maqolada ona tili darslarida "Elektron darslik", "Quizizz", "Kahoot", "LearningApps" kabi platformalardan foydalanishning ijobiy natijalari misollar asosida tahlil qilingan. Natijada, o'quvchilarning savodxonlik darajasini oshirishda zamonaviy texnologiyalar o'qituvchining asosiy yordamchisiga aylangani asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: Ona tili, savodxonlik, zamonaviy texnologiyalar, interaktiv metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT), elektron darslik, raqamli ta'lim, mustaqil fikrlash, innovatsion yondashuv, o'quv jarayoni samaradorligi.

Аннотация; В данной статье раскрывается значение использования современных педагогических и информационных технологий в процессе преподавания родного языка с целью повышения грамотности учащихся. Анализируется роль интерактивных методов, цифровых платформ, мультимедийных средств и онлайн-ресурсов обучения в развитии письменной и устной речи школьников. Кроме того, показаны способы формирования у учащихся навыков самостоятельного мышления, расширения словарного запаса и предотвращения орфографических и стилистических ошибок за счёт эффективного использования средств ИКТ на уроках. В статье на примерах

рассматриваются положительные результаты применения таких платформ, как «Электронный учебник», «Quizizz», «Kahoot», «LearningApps» на уроках родного языка. В результате обосновывается, что современные технологии становятся основным помощником учителя в повышении уровня грамотности учащихся.

Ключевые слова: Родной язык, грамотность, современные технологии, интерактивные методы, информационно-коммуникационные технологии (ИКТ), электронный учебник, цифровое обучение, самостоятельное мышление, инновационный подход, эффективность учебного процесса.

Annotation; This article highlights the importance of using modern pedagogical and information technologies in teaching the native language to improve students' literacy. It analyzes the role of interactive methods, digital platforms, multimedia tools, and online learning resources in developing students' written and oral speech. In addition, the article demonstrates ways to form students' skills of independent thinking, vocabulary expansion, and prevention of spelling and stylistic errors through the effective use of ICT tools during lessons. Positive outcomes of using platforms such as "Electronic Textbook," "Quizizz," "Kahoot," and "LearningApps" in native language classes are discussed through examples. As a result, it is substantiated that modern technologies have become the teacher's main assistant in increasing students' literacy levels.

Keywords: Native language, literacy, modern technologies, interactive methods, information and communication technologies (ICT), electronic textbook, digital learning, independent thinking, innovative approach, effectiveness of the educational process.

Kirish. Bugungi globalashuv va raqamli transformatsiya jarayonida ta'lim tizimining barcha bo'g'inlarida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish dolzarb masalaga aylanib bormoqda. Ayniqsa, o'quvchilarning savodxonlik darajasini oshirish, mustaqil fikrlashga, aniq va to'g'ri so'zlash hamda yozishga o'rgatishda ona tili fani o'qituvchisining roli beqiyosdir. Chunki ona tili ta'limi nafaqat grammatik bilimlarni berish, balki o'quvchilarda til vositasida tafakkur qilish, mantiqiy fikrni shakllantirish va nutq madaniyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu boisdan, bugungi kunda dars jarayonlarini interaktiv shakllarda tashkil etish, zamonaviy texnologiyalarni o'quvchilarning yosh xususiyatlari va qiziqishlariga moslashtirish zarur bo'lib qolmoqda.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Ona tili ta'limi jarayonida o'quvchilarning savodxonligini oshirish masalasi ko'plab mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan

o'rganilgan. Xususan, O'zbekistonlik metodist olimlar — A. G'ulomov, M. Jo'rayev, Sh. Yusupova, G. Abdurahmonova, N. Mamarasulova va boshqalar o'z tadqiqotlarida ona tili darslarida o'quvchilarning nutq madaniyatini shakllantirish, imloviy savodxonlikni rivojlantirish va o'qitish metodikasini takomillashtirish masalalariga alohida e'tibor qaratganlar. Ularning ilmiy ishlari shuni ko'rsatadiki, zamonaviy o'qitish texnologiyalarini dars jarayoniga tatbiq etish o'quvchilarning faolligini oshiradi, o'z fikrini mustaqil va aniq ifodalashga undaydi hamda dars samaradorligini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Shuningdek, xorijiy tadqiqotchilar — J. Dewey, B. Bloom, H. Gardner, P. Freire kabi pedagoglar ta'lim jarayonida interaktiv metodlarning o'quvchi shaxsini rivojlantirishdagi o'rnini chuqur asoslab berganlar. Ularning fikricha, ta'lim jarayoni faqat bilim berish emas, balki o'quvchining ijodiy tafakkurini rivojlantirish, mustaqil tahlil qilish va amaliy faoliyatga tayyorlashni ham o'z ichiga olishi kerak. Bu g'oyalar bugungi kunda O'zbekiston ta'lim tizimida ham o'z aksini topib, zamonaviy pedagogik yondashuvlarning shakllanishiga asos bo'lmoqda.

Muhokama va natijalar. Ona tili ta'limida o'quvchilarning savodxonligini oshirish zamonaviy pedagogik jarayonning eng muhim yo'nalishlaridan biridir. Savodxonlik darajasi o'quvchining nafaqat imlo va grammatik qoidalarni o'zlashtirishida, balki uning og'zaki va yozma nutq madaniyatini, mantiqiy tafakkurini, tahlil qilish va fikrini aniq ifodalash qobiliyatini ham belgilaydi. Shu bois, ona tili darslarida zamonaviy texnologiyalarni joriy etish orqali o'quvchilarni faol, mustaqil va ijodkor shaxs sifatida shakllantirish imkoniyati paydo bo'ladi.

Muhokama jarayonida aniqlanishicha, zamonaviy texnologiyalarning ona tili darslarida qo'llanilishi o'qituvchining metodik yondashuvini o'zgartiradi. An'anaviy darslarda o'qituvchi markaziy rolni bajargan bo'lsa, interaktiv darslarda o'quvchi faol ishtirokchiga aylanadi. Masalan, "Kahoot", "Quizizz" yoki "LearningApps" kabi interfaol platformalardan foydalanish o'quvchilarni dars jarayoniga faol jalb etadi, ularni raqobat va hamkorlik muhiti orqali o'qishga undaydi. Bu esa savodxonlikni oshirishda muhim omil hisoblanadi. O'quvchilar o'z xatolarini aniqlab, ularni tahlil qilishni, to'g'ri javobni izlashni o'rganadilar.

Xulosa. O'zbekiston Respublikasida lizing munosabatlarining shakllanishi va rivojlanishi iqtisodiyotning turli tarmoqlarini modernizatsiya qilish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, hamda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. Lizing mexanizmining samarali ishlashi, bir tomondan, investitsion jarayonlarni jadallashtirsa, ikkinchi tomondan, korxonalarining asosiy fondlarini yangilash imkonini beradi. Shu nuqtai nazardan, lizingga oluvchi va lizingga beruvchi tashkilotlarning samaradorlik ko'rsatkichlarini

tahlil qilish iqtisodiy siyosatni takomillashtirish va investitsion muhitni yanada yaxshilashda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Karimov I.A. *Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch*. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008. – 176 b.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi to'g'risidagi farmoni. – Toshkent: Prezident.uz, 2020. – 25 b.
3. G'ulomov S. *Pedagogik texnologiyalar asoslari*. – Toshkent: O'qituvchi, 2019. – 212 b.
4. To'xtayeva M. *Ona tili o'qitish metodikasi*. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021. – 185 b.
5. Qosimova K., Rasulova M. *Zamonaviy ta'lim texnologiyalari va interfaol metodlar*. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2018. – 164 b.
6. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi. *Umumta'lim maktablarida ona tili fani bo'yicha o'quv dasturi*. – Toshkent, 2022. – 48 b.
7. Мухтарова, Л. А. (2018). Развитие творческого мышления у школьников начальных классов. Гуманитарный трактат, (24), 9-10.
8. Kulmuminov, U., & Mukhtarova, L. (2023). POSSIBILITIES OF CREATIVE THINKING AND ITS MANIFESTATION IN THE EDUCATIONAL PROCESS. Open Access Repository, 4(02), 81-84.
9. Lobar Mukhtarova, & Shahnoza Isakova. (2023). METHODOLOGY OF SPEECH DEVELOPMENT OF VISUALLY IMPAIRED STUDENTS. Academia Repository, 4(10), 360-371. Retrieved from
10. Mukhtarova Lobar Abdimannabovna, & Saidakhmatova Nafisa Soatmurod kizi. (2023). DEVELOPMENT OF READING UNDERSTANDING SKILLS IN PRIMARY SCHOOL STUDENTS. Academia Science Repository, 4(04), 18–22. Retrieved from
11. Daminova Dilbar Melimurodovna, & Mukhtarova Lobar Abdimannabovna. (2023). PEDAGOGICAL OPPORTUNITIES OF FORMING MATHEMATICAL LITERACY SKILLS OF PRIMARY SCHOOL PUPILS. Open Access Repository, 4(3), 971–976.
12. Erkin Babamuratov, Dzhuraeva Ulmashon, & Zhovliev Zhurabek. (2023). METHODS OF IDEOLOGICAL WORK FOR YOUTH WITH IDEOLOGICAL DEPRESSION. World Bulletin of Social Sciences, 27, 136-143.
13. Jorabek Jovliev. (2023). EDUCATION OF PRIMARY CLASS STUDENTS IN THE SPIRIT OF NATIONAL AND GENERAL HUMAN VALUESTECHNOLOGY. Open Access Repository, 10(10), 51–55.

14. Erdanova Zamira Olimovna 2023/10/8 CONDITIONS OF USING AL-HAKIM AL TIRMIZI'S PEDAGOGICAL VIEWS IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM Academia Repository 4,
15. Erdanova Zamira Olimovna 2023/10/8 THE CONTENT AND ESSENCE OF USING AL HAKIM AL-TIRMIZI'S PEDAGOGICAL VIEWS IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM World Bulletin of Social Sciences 27, 18-22
16. Erdanova Zamira 2023/5/30 AL-HAKIM AT-TERMIZIY QARASHLARIDAN OLIY TA'LIMDA FOYDALANISHNING AHAMIYATI Journal of Universal Science Research 1, 5, 1466-1471
17. Nilufar BOYNAZAROVA. (2023). NATURE AND HUMAN HARMONY IN PERSONAL MORAL DEVELOPMENT. World Bulletin of Social Sciences, 27, 6-9. Retrieved from <https://scholarexpress.net/index.php/wbss/article/view/3219>
18. Social Nilufar Boynazarova. (2023). ISSUES OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND FORMATION OF ECOLOGICAL CULTURE OF PRIMARY CLASS STUDENTS. World Bulletin of Sciences, 27, 10-12. <https://scholarexpress.net/index.php/wbss/article/view/3220>
19. Retrieved from .Nilufar Boynazarova. (2023). FORMATION OF ECOLOGICAL CULTURE IN PRIMARY CLASS STUDENTS. Open Access Repository, 9(10), 99–102. Retrieved from <https://oarepo.org/index.php/oa/article/view/3553>
20. Boynazarova.N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA BUGUNGI KUNDA MATEMATIK SAVODXONLIKNI SHAKLLANTIRISH. Interpretation and Researches, 2(1). извлечено от <https://interpretationandresearches.uz/index.php/iar/article/view/960>